

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

1

12 bodů

ŠIFRA Z KLIMATICKÉHO SUMMITU

Za pomoci Školního atlasu světa a svého detektivního důvtipu pomoz vědcům na klimatickém summitu COP30 v Brazílii (listopad 2025) rozšifrovat název ohroženého regionu. Zodpovězením následujících otázek získáš rovněž písmena, která tvoří tajenku. Pořadí otázek odpovídá pořadí písmen v tajence.

1. První písmeno z názvu pohoří v Evropě, ve kterém leží hora Mont Blanc.

Alpy

2. První písmeno z názvu asijského ostrovního státu, jehož hlavní město přibližně protíná rovnoběžka 15° s.š.

Filipíny

3. Druhé písmeno z názvu ostrova, nacházejícího se ve Středozemním moři, jehož nejvyšší horou je vrchol Psiloritis (2 456 m n. m.) a na jehož území se nachází křížení 35° s.š. a 25° v. d.

Kréta

4. První písmeno z názvu asijského státu, kterému náleží ostrovy Lakadivy.

Indie

5. První písmeno z názvu pohoří v Asii, ve kterém se nachází druhá nejvyšší hora světa K2. Toto pohoří doplňuje řadu Hindúkuš, Pamír a

Karákoram

6. První písmeno z názvu pohoří v Jižní Americe, kde se nachází řada aktivních sopek (např. Nevado del Ruiz, Cotopaxi).

Andy

TAJENKA: _ _ _ _ _ (Afrika)

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 2 body. Výsledná tajenka slovo Afrika již není bodována.

Celkem 12 bodů

Řešení: viz text.

2

6 bodů

GEOGRAFICKÉ „CO SEM NEPATŘÍ?“

Z následujících řad pojmů vyber a zakroužkuj vždy jeden pojem, který se mezi ostatní nehodí. Svou volbu stručně odůvodni (např. „daný pojem značí řeku, ostatní jsou pohoří“).

1. Benguelský proud – **Brazilský proud** – Kanárský proud – Peruánský proud – Labradorský proud.

- Důvod: **Brazilský proud – je teplý, ostatní jsou studené**

2. **Džabal Tubkal** – Hoggar – Sierra Madre Oriental – Tibesti.

- Důvod: **Džabal Tubkal – je to hora, ostatní jsou pohoří**

3. **Bujumbura** – Biak – Bolševik – Tobi.

- Důvod: **Bujumbura – město, ostatní jsou ostrovy**

Hodnocení: Každá řada celkem za 2 body = 1 bod správný výběr, 1 bod správné odůvodnění. Celkem 6 bodů.

Řešení: viz text.

3

6 bodů

ZASEKNUTÉ HODINY V KANCELÁŘI

Představ si, že pracuješ jako supersekretář/ka v obrovské nadnárodní firmě TIME&CO, která má pobočky snad na každém kontinentu. Celá budova v Praze právě vibruje zvláštním zvukem – bzzzt... puf! – a najednou se všechny elektrické hodiny na stěnách zastaví.

*Jen tvoje hodinky ukazují správný den a čas: **pondělí 7:50hod. ráno (SEČ).***

V tu chvíli se rozezvoní nouzový telefon. Ozve se pan ředitel:

„Máme problém! Výpadek proudu způsobil, že všechny naše pobočky po světě ztratily časovou synchronizaci. A bez přesného času nemůžeme spustit naše počítačové systémy! Musíš rychle nastavit správné časy po celé planetě.“

Na obrazovce před tebou se začnou objevovat názvy měst z Evropy, Asie, Afriky, Ameriky i Austrálie. Všichni spoléhají na tebe.

Tvoje mise: spočítat čas v jednotlivých pobočkách podle časových pásem.

Stačí ti atlas, pár počtů... a tvoje odhodlání zachránit chod celé firmy!

*Jsi připravený/á? **Mise ČAS právě začíná! Zapiš vždy postup, jak jsi přišel/a na daný výsledek.***

1. Druhé hodiny ukazují čas v Istanbulu. V Praze (středoevropský čas) je 7:50. Jaký den a čas je zrovna v Istanbulu?

• Odpověď: **pondělí, 9:50 (Praha +2h)**

2. Třetí hodiny ukazují čas v Miami (USA). Pokud je v Praze 7:50hod. ráno, kolik hodin ukazují hodiny v Miami?

• Odpověď: **pondělí, 1:50 ráno (Praha -6h)**

3. Čtvrté hodiny ukazují čas v Los Angeles (USA). Kolik ukazují hodiny v Los Angeles oproti času v Praze (7:50hod. SEČ)? Nezapomeň uvést i jaký je den.

Postup: **Rozdíl je 9 hodin (L. A. je UTC-8, Praha UTC+1; $|-8|+1=9$).**

**Praha je o 9 hodin napřed před Los Angeles. Abychom zjistili čas v Los Angeles:
 $7:50-9$ hodin = 22:50 (předchozího dne - neděle)**

Řešení: viz úlohu

Hodnocení: Za každý správně vypočtený příklad 2 body: 1 bod uvedení správného dne, 1 bod za správně uvedený čas. Celkem 6 bodů.

4

16 bodů

OBJEVNÉ CESTY*Milí cestovatelé časem,**v noci se ve škole stalo NĚCO velmi podivného. Pan školník tvrdí, že slyšel z kabinetu geografie šustění papírů a tajemné kroky i slova: „Grrr, kdo nám to všechno přepsal?!“**Ráno se ukázalo, co se stalo: **Z mapy objevných cest utekli slavní mořeplavci!****Kolumbus se ztratil v družině, Magellan neví, kde je východ a západ, Cook si spletl učitelský sbor s posádkou, a Bartolomeu Dias se ještě pořád snaží najít východ z tělocvičny.**A aby toho nebylo málo — z deníku jejich objevů někdo vymazal důležité údaje!**Škola tě pověřuje jako **člena/ku elitního oddílu**, abys tyto chybějící informace znovu doplnil/a **s pomocí školního atlasu světa** zpět do deníku. Jedině tak se mořeplavci mohou vrátit za svými posádkami a přestanou strašit při odpolední výuce!***Tajemný deník objevných cest**

„Na přelomu 15. a 16. století se evropské státy vydávaly na daleké výpravy za poznáním světa. Portugalec 1) **B. Dias** byl prvním Evropanem, který obeplul jižní cíp Afriky, známý jako 2) **mys Dobré naděje**, a otevřel tak cestu do Indie.

Právě do Indie se chtěl dostat i španělský královský dvůr, a proto vyslal italského mořeplavce 3) **K. Kolumba**, který však místo západní cesty do Asie doplul roku 4) **1492** k ostrovům v oblasti, kterou dnes nazýváme Karibik (dříve Západní Indie). Jeho výpravy výrazně podpořily zájem o průzkum Nového světa.

K významným objevům přispěl také Francouz Jacques Cartier, který se věnoval průzkumu Severní Ameriky a v letech 1535–1536 objevil ústí řeky, kterou dnes známe pod názvem 5) **řeka Svatého Vavřince**.

Během druhé poloviny 18. století anglický mořeplavec 6) **J. Cook** podnikl tři výpravy do Tichého oceánu. Objevil například východní pobřeží Austrálie a důkladně prozkoumal oblast Polynésie či Havajských ostrovů.

Dva slavní polárníci, kteří svedli boj o prvenství v dobytí jižního pólu se jmenovali R. Amundsen a 7) **R. F. Scott (nemusejí uvádět počáteční písmena ani celá křestní jména)**. Zjisti, jak dlouhé časové období dělilo dosažení jižního pólu oběma výpravami (např. týden/měsíc/půlrok/rok). Na pólu se minuli 8) **přibližně o 1 měsíc** (informace pro opravovatele, není nutné, aby soutěžící přesně uváděli: R. Amundsen dorazil k pólu 14. 12. 1911 a R. F. Scott 18. 1. 1912)

Hodnocení: Za každý správně doplněný pojem 2 body. Celkem 16 bodů. Není nutné, aby soutěžící uváděli křestní jména ani začáteční písmena objevitelů.

Řešení: viz text